

prima instanță: V.Gîrleanu
instanța de apel: M.Guzun, A.Nogai, Vl.Brașoveanu

dosarul nr. 2ra-1058/16

DECIZIE

18 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,

Judecător:

Judecători:

Tatiana Vieru,

Mariana Pitic, Oleg Sternioală,

Tamara Chișca-Doneva, Valentina Clevadî

examinînd recursul declarat de către Casapciuc Ala prin intermediul reprezentantului, avocatul Boldescu Alexandr,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Casapciuc Ala împotriva întreprinderii de stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” al Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor privind anularea ordinelor, restabilirea în funcție, încasarea plăților salariale și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de către Casapciuc Ala, fiind menținută hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 martie 2015,

c o n s t a t ă:

La 11 august 2014, Casapciuc Ala a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „CRIS „Registru” privind anularea ordinelor, restabilirea în funcție, încasarea plăților salariale și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii Casapciuc Ala a indicat că, începînd cu luna aprilie 2004 a activat în cadrul ÎS „CRIS „Registru” în calitate de șef al serviciului medical, a organizat la întreprindere o asistență medicală de nivel avansat, creînd condiții normale de profilaxie și prevenire a bolilor profesionale, cîștigînd astfel recunoștința și mulțumirea colaboratorilor și administrației instituției.

Afirmă că, începînd cu anul 2008, la contractul individual de muncă nr. 1714/3 au fost încheiate cîteva acorduri, prin care s-a modificat mărimea salariului, iar la 11 mai 2012, i s-a propus să semneze acordul suplimentar la contract, în care deja era indicat că, funcția deținută este de șef adjunct al Serviciului medical al Direcției asigurare infrastructură și logistică, cu păstrarea salariului.

Susține reclamanta că, a fost nevoită să semneze acest acord, fiindcă în locul său a fost angajată o altă persoană, care avea un an pînă la pensionare, iar ulterior,

fiindu-i promis că va reveni în funcția sa, mai ales că persoana angajată este de specialitate ginecolog, dar colectivul este preponderent de bărbați.

Menționează că, prin ordinul directorului ÎS „CRIS „Registru” nr.464p din 05 septembrie 2013 „Cu privire la modificarea statelor de personal”, s-a redus funcția de șef-adjunct al Serviciului Medical.

În așa mod, indică că, după ce a activat 11 ani la instituția de stat, a fost înlăturată prin înșelăciune și cu încălcarea flagrantă a legislației și anume, a prevederilor art.183 Codul muncii care reglementează dreptul preferențial la menținerea la lucru în cazul reducerii numărului sau a statelor de personal.

Ulterior, a mai indicat reclamanta că, la data de 07 mai 2014 de către directorul general al ÎS „CRIS „Registru” a fost emis ordinul nr. 236p „Cu privire la încetarea contractului individual de muncă cu salariații”, conform căruia, în temeiul art. 86 alin. (l) lit. c) Codul muncii s-a dispus încetarea contractului individual de muncă încheiat cu ea, cu compensarea concediului nefolosit în mărime de 78 zile.

Consideră ordinele ilegale și neîntemeiate, iar concedierea sa nemotivată, pe motiv că, angajatorul nu era în drept s-o facă, deoarece este medic terapeut de categorie superioară cu stagiul de muncă la întreprinderea dată mai mare de 11 ani și până la pensionare mai are 3 ani, pe când persoana care a fost lăsată la serviciu în locul său este de specialitate ginecolog, într-un colectiv preponderent de bărbați, cu stagiul de muncă un an și este pensionară.

Drept rezultat, de nenumărate ori s-a adresat la conducerea întreprinderii ca să-i ofere un loc de muncă în calitate de medic, dar în schimb i s-a propus cu totul alte posturi de muncă irelevante specializării sale în medicină, în legătură cu ce a avut suferințe destul de mari, motiv pentru care a sesizat instanța de judecată cu prezenta acțiune.

Solicită reclamanta Casapciuc Ala, în urma concretizării acțiunii, anularea ordinelor directorului ÎS „CRIS „Registru” nr. 464p din 05.09.2013, prin care au fost modificate statele de personal și nr. 236p din 07.05.2014, prin care a fost eliberată din funcția de șef – adjunct al Serviciului Medical al ÎS „CRIS „Registru”, restabilirea în funcția deținută anterior eliberării din funcție, achitarea plăților salariale pentru lipsa forțată de la serviciu și încasarea prejudiciului moral în sumă de 100000 lei (f.d.f.d.3-5,92,95-96).

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 martie 2015, cererea de chemare în judecată înaintată de către Casapciuc Ala a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d.103).

Nefiind de acord cu hotărîrea enunțată, Casapciuc Ala a declarat apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2015, a fost respins apelul declarat de către Casapciuc Ala, fiind menținută hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 martie 2015 (f.d.156).

Invocînd ilegalitatea deciziei și hotărîrii sus-indicate, la 10 martie 2016, Casapciuc Ala prin intermediul reprezentantului, avocatul Boldescu Alexandr a declarat recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea actelor judecătorești cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecători.

În susținerea recursului s-a indicat că, la examinarea pricinii instanțele de judecată au interpretat eronat normele de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii.

La fel s-a indicat că, la caz, decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată și care urmează a fi casată, pe motiv că nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată și s-a interpretat în mod eronat legea.

În rezultat, instanțele ierarhic inferioare s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri ilegale și neîntemeiate de respingere a acțiunii, astfel fiindu-i încălcat în mod direct dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei (f.d.164-166).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din actele pricinii rezultă că, decizia recurată a fost pronunțată la 08 decembrie 2015 (f.d.156) și recepționată de către Casapciuc Ala la 10 ianuarie 2016 (f.d.166), iar recursul a fost depus la 10 martie 2016 (f.d.164), motiv ce impune instanța de recurs prin prisma prevederilor art. 434 alin. (1) CPC să constate că recursul depus de către Casapciuc Ala prin intermediul reprezentantului, avocatul Boldescu Alexandr, este declarat în termen.

Potrivit art. 440 alin. (2) CPC, recursul înaintat de Casapciuc Ala prin intermediul reprezentantului, avocatul Boldescu Alexandr a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina pentru rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, Colegiul judiciar incontestabil a stabilit că, prin contractul individual de muncă nr.1714 din 01 aprilie 2004, recurenta Casapciuc Ala a fost angajată la serviciu în funcție de medic medicină generală al Punctului medical în cadrul ÎS „CRIS „Registru”.

La fel s-a constatat că, la 02 mai 2006, 18 august 2008, 13 iunie 2011 și 25 octombrie 2011 între părțile din litigiu au fost încheiate acorduri suplimentare privind efectuarea unor modificări a contractului individual de muncă, recurenta Casapciuc Ala fiind transferată în calitate de șef al Serviciului medical (f.d.52-55).

Tot din actele cauzei mai rezultă că, în baza acordurilor suplimentare privind efectuarea unor modificări a contractului individual de muncă din 03 mai 2012 și

11 mai 2012, Casapciuc Ala a fost transferată în funcția de șef – adjunct al Serviciului medical al Direcției dezvoltare resurse umane (f.d.56-57).

De asemenea, s-a mai constatat că, prin ordinul directorului general al ÎS „CRIS „Registru” nr. 464 p din 05 septembrie 2013 „Cu privire la modificarea statelor de personal”, s-a dispus reducerea funcțiilor din statele de personal de șef-adjunct al serviciului medical - 1 unitate, sora medicală - 1 unitate (f.d.58-59).

Ulterior, prin ordinul directorului general al ÎS „CRIS „Registru” nr. 236 p „Cu privire la încetarea contractului individual de muncă cu salariații”, Casapciuc Ala a fost concediată în baza art. 86 alin. (1) lit. c) Codul muncii, cu compensarea concediului nefolosit în mărime de 78 zile (f.d.82), motiv pentru care a fost sesizată instanța de judecată cu prezenta acțiune.

Instanțele ierarhic inferioare de judecată au emis hotărârile sus enunțate.

La caz, instanța de recurs constată că, decizia instanței de apel este una nemotivată, iar concluziile instanței de apel sunt expuse într-o formă evazivă, fără a fi dată o apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu materialul existent la dosar, precum și normelor de drept ce reglementează acest aspect, fapt ce contravine prevederilor art.art. 239 și 241 alin. (5) CPC.

Or, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții, trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere, fapt ce la caz nu se atestă.

Reieșind din limitele judecării apelului prevăzute de art. 373 CPC și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs reține că, contrar acestor prevederi, instanța judecând apelul, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, referindu-se în mod selectiv la unele erori comise de prima instanță, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză, nepronunțându-se asupra tuturor argumentelor invocate în cererea de apel, aduse în dezacordul cu hotărârea primei instanțe.

În acest context, instanța de recurs relevă că, constatarea instanței de apel cu referire la faptul că, la încetarea contractului individual de muncă cu Casapciuc Ala, intimata ÎS „CRIS „Registru”, în calitate de angajator, a acționat în strictă conformitate cu legislația în vigoare, fiind respectate prevederile Codului muncii, este evazivă, neavând putere de convingere.

La acest capitol este de menționat că, instanța de apel, ajungând la soluția menționată, nu a verificat dreptul preferințial la muncă a recurenteii față de alți lucrători ai instituției, nu s-a verificat existența altor locuri de muncă, or, potrivit studiilor și stadiului de muncă ce le deține recurenta, aceasta poate activa și în alte subdiviziuni ai întreprinderii, sau poate să pretindă la alte locuri vacante relevante specializării în medicină.

În speță, recurenta Casapciuc Ala, în instanța de apel a invocat faptul că, dînsa este medic terapeut de categorie superioară cu stagiul de muncă la întreprinderea dată mai mare de 11 ani și până la pensionare mai are 3 ani.

Contrar celor spuse, instanța de apel în decizia emisă nu s-a pronunțat asupra acestor argumente esențiale și nu a expus motivările respingerii acestuia. Or,

argumentele invocate de Casapciuc Ala sunt importante pentru soluționarea litigiului și necesită un răspuns anume în hotărâre, deoarece din actele cauzei rezultă cu certitudine că, persoana care a fost lăsată la serviciu în locul recurentei este cu stagiul de muncă de un an și pensionară, pe când recurenta este medic terapeut de categorie superioară cu stagiul de muncă la întreprinderea dată mai mare de 11 ani și până la pensionare mai are 3 ani.

Prin urmare, pentru rezolvarea acestei probleme instanțele de judecată urmau să se informeze referitor la faptul dacă în speță s-a respectat dreptul preferențial al reclamantei-recurente față de alți lucrători de a fi lasată la serviciu, dacă existau sau nu locuri vacante sau persoane care ocupau funcții relevante specializării în medicină prin cumul la momentul eliberării din funcție a recurentei.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reiterează prevederile art.183 Codul muncii, care statuează că, în caz de reducere a numărului sau a statelor de personal, de dreptul preferențial de a fi lăsați la lucru beneficiază salariații cu o calificare și productivitate a muncii mai înaltă. În cazul unei egale calificări și productivității a muncii, dreptul preferențial de a fi lăsați la lucru au salariații care au o mai mare vechime în muncă în unitatea respectivă și salariații cărora le-au rămas cel mult 5 ani până la stabilirea pensiei pentru limită de vîrstă.

Astfel, reieșind din faptul că în instanța de apel se îmbină realizarea principiului disponibilității și principiul legalității, instanța de recurs reține că, contrar acestor prevederi, instanța de apel, judecînd apelul, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, referindu-se în mod general la aceleași constatări reținute la adoptarea hotărîrii de prima instanță, fără a se expune asupra corectitudinii aplicării de către prima instanță atît a normelor de drept material, cît și a normelor de drept procedural.

Aceste fapte indică la examinarea unilaterală a pricinii, ce constituie o încălcare a dreptului recurentei Casapciuc Ala de a se bucura de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, precum și a principiului egalității armelor în proces.

În această ordine de idei, este cert că omiterea aspectelor menționate de către instanța de apel, direct indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale, aplicabile cazului.

În speță, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt și de drept, care, este diferită de la caz la caz.

Iar în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Din considerentele menționate, întru aplicarea corectă a normei de drept ce guvernează rezolvarea prezentului litigiu și, deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de

a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a trimite pricina spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Casapciuc Ala prin intermediul reprezentantului, avocatul Boldescu Alexandr.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Casapciuc Ala împotriva întreprinderii de stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” al Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor privind anularea ordinelor, restabilirea în funcție, încasarea plăților salariale și repararea prejudiciului moral, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Oleg Sternioală

Valentina Clevadi